

Deres dato
28.06.24Vår dato
2024-10-28Deres referanse
24/2524

Vår referanse

Klima- og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.noVår saksbehandler
Oddmund Arntsberg

Kopi til

Høring – forslag til endringer i markaloven – høringssvar fra Elvia

Innledning

Det vises til Klima- og miljødepartementets høring av forslag til endringer i markaloven.

Elvia AS («Elvia») uttaler seg som nettselskap og eier av anlegg for omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi (nettanlegg) i Marka. Elvia har nettanlegg i 12 av de 14 marka-kommunene. Omfanget av nettanlegg innenfor markalovens virkeområde er betydelig, bl.a. 445 km luftledninger, 105 km jordkabler og 288 nettstasjoner.

Nettanleggene er infrastruktur som kontinuerlig inspiseres, driftes, vedlikeholdes, fornyes og tidvis ombygges. Langs luftlinjene er det ryddebelter hvor det etter behov utføres rydding av undervegetasjon, i tillegg til sikringshogst av enkelttrær i sideskogen. Bredden på ryddebeltene varierer. Ved høy risiko for trepåfall utføres breddinger, dvs hogst av kantskogen mot traseene. Som oftest gjøres dette samtidig som skogeier skal avvirke et tilgrensende bestand.

For Elvia er det viktig at markaloven blir enklere å forstå og bruke og at den legger premissene for en enhetlig saksbehandling av nettanlegg i alle marka-kommunene.

Nettanlegg - energiloven - saksbehandling av nettanlegg med områdekonsesjon

Kraftnettet består av nettanlegg med ulike spenningsnivå – fra 230 V, som forsyner vanlige husholdninger (forbrukere), til de største transmisjonsanleggene med spenning på 420 kV. Det kreves konsesjon etter energiloven for å bygge, eie og drive nettanlegg. Nettanlegg i transmisjons- og regionalnettet krever anleggskonsesjon etter energiloven («enl.») § 3-1. Nettanlegg med spenning opp til 24 kV inngår i det såkalte distribusjonsnettet, for disse anleggene kreves det områdekonsesjon etter enl. § 3-2. Innenfor markalovens virkeområde eier Elvia anlegg i regional- og distribusjonsnettet.

Som vilkår i områdekonsesjon er nettselskapet pålagt å forelegge nye nettanlegg. Forelegging innebærer at kommune, Statsforvalter, fylkeskommune eventuelt andre berørte får informasjon om, og gis anledning til

å uttale seg og påvirke gjennomføring av tiltakene. I tilfeller der myndigheter og berørte har vesentlige innvendinger som nettselskapet ikke kan imøtekomme så har selskapet plikt å oversende saken til Norges vassdrags- og energidirektorat («NVE») for videre behandling – der innvendinger blir belyst og vurdert. NVE fatter deretter enkeltvedtak som kan påklages.

Nettanlegg og markaloven

Nettanlegg etter anleggskonsesjon

Nettanlegg med anleggskonsesjon er unntatt det generelle forbudet mot bygge- og anleggstiltak i Marka. Dette fremkommer av dagens markalov § 5 annet ledd og ny lov § 2 sjette ledd. For disse anleggene er rettstilstanden avklart og lovteksten tydelig.

Nettanlegg etter områdekonsesjon

Elvia sine nettanlegg i Marka er i all hovedsak distribusjonsnettsanlegg med områdekonsesjon, det gjelder 80 % av luftledningene og 100 % av alle jordkabler og nettstasjoner.

Elvia opplever at markalovens bestemmelser for disse nettanleggene er uklar og mangelfull. Vi tenker at det kan skyldes flere forhold:

- Forarbeidene til loven har lite fokus på nettanlegg med områdekonsesjon
- Forbudet mot bygge- og anleggstiltak i dagens § 5 har i stor grad vært knyttet opp mot tiltaksbegrepet i plan- og bygningsloven («pbl.»)
- Nettanlegg planlegges og bygges normalt ikke etter arealplaner med hjemmel i pbl.

Drift, vedlikehold og utbedring av nettanlegg etter områdekonsesjon

Eksisterende lovtekst har ikke bestemmelser som omhandler drift, vedlikehold og fornying av nettanlegg. I sammendraget til innstillingen (Innst. O. nr. 58 (2008–2009)) om Bygge- og anleggstiltak mv. i Marka omtales offentlig infrastruktur. I tredje avsnitt sies «*Vedlikehold eller utbedring av offentlig infrastruktur kan utføres uten tillatelse etter markaloven.*» Det er således ikke tvil om at vedlikehold og utbedring av nettanlegg kan utføres uten søknad og tillatelse. Dette er også i tråd med hva Elvia har praktisert.

Elvia mener at lovteksten bør klargjøre at vedlikehold og utbedring av teknisk infrastruktur som nettanlegg kan utføres uten tillatelse etter markaloven.

Saksbehandling av tiltak etter områdekonsesjon

Som nevnt innledningsvis så er omfanget av nettanlegg i Marka betydelig, særlig gjelder dette luftlinjer. Over tid skal nettanleggene utbedres og fornyes. Der det ligger til rette for det, vil enkelte luftledninger legges om til jordkabler. Selv om nybyggingen i Marka er beskjedent så vil den generelle elektrifiseringen av samfunnet innebære behov for utbedring, fornying og etablering av nye av nettanlegg, bl.a. behov for strømtilførsel til ladeanlegg.

Merknader til endringene i markaloven

I det følgende gir vi merknader til enkelte paragrafer av lovforslaget.

§ 2 Stedlig og saklig virkeområde

Elvia mener det er hensiktsmessig at § 2 utvides til både å omfatte stedlig og saklig virkeområde og at bestemmelsen om unntak for tiltak med anleggskonsesjon (enl. § 3-1) flyttes fra § 5 til § 2.

§ 4 Arealformål

Elvia mener at nytt første ledd i § 4 er en tydeligere og bedre formulering enn eksisterende lovtekst.

§ 5 Forbudet mot bygge- og anleggstiltak

Når det nå foreslås endringer i § 5 og gis en uttømmende regulering av hvilke tiltak som er omfattet av forbudet, og at nytt annet ledd angir hvilke tiltak som er unntatt saksbehandling etter loven så bør det også gjøres en vurdering av tiltak og nettanlegg etter områdekonsesjon i enl., det gjelder anlegg som luftlinjer, jordkabler, nettstasjoner og fordelingsskap. Det må også tas høyde for at eksisterende anlegg skal driftes, vedlikeholdes, utbedres, fornyes og at det skal etableres nye nettanlegg

Det bør også vektlegges at det innenfor Marka skal kunne brukes strøm og at nettanleggene er infrastruktur som skal tjene lovlig bebyggelse og virksomhet.

Hva gjelder drift, vedlikehold og utbedring bør det være en lovteknisk enkel løsning å ta inn et nytt punkt i annet ledd, der det i klartekst går frem at forbudet i første ledd ikke omfatter disse tiltak.

Vi tillater oss derfor å foreslå et nytt punkt j, slik:

j. Drift, vedlikehold, utbedring og fornying av nettanlegg.

For øvrig støtter Elvia tilnærmingen med å oppheve henvisningen til plan- og bygningslovens tiltaksbegrep og heller gi en oppstilling av hva som menes med bygge- og anleggstiltak og hvilke tiltak forbudet ikke omfatter.

§ 10 Regler for motorisert ferdsel

I høringsnotatet legges det frem to forslag om regler for motorisert ferdsel i Marka, alternativ 1 innebærer i prinsippet at motorferdselsloven skal gjelde i Marka og at bestemmelsene i markalovens § 10 oppheves. Alternativ 2 er å videreføre dagens ordning med egne bestemmelser om motorisert ferdsel i markaloven.

Dagens § 10 om motorisert ferdsel har en uttømmende oppstilling til hvilke formål motorferdsel er tillatt, og hvilke vilkår som gjelder. Bestemmelsen er tydelig og enkel å forholde seg til, og den spiller virksomhet som utøves i marka og hvor motorferdsel til en viss grad er nødvendig. Elvia mener at § 10 har vært en av de mest klare bestemmelsene i loven, den angir bl.a. at motorferdsel er tillatt i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, men på vilkår. For nettselskapet vil alternativ 1 medføre at regelverket for Marka blir mer komplisert og uklart.

Målet med revisjonen er en lov som blir enklere som å forstå og bruke. Vi mener at henvising til andre lover og kilder gjør det vanskelig å finne ut av hva som gjelder. Som bruker av loven mener vi oss best tjent med en videreføring av dagens struktur hvor reglene for motorisert ferdsel inngår i lovteksten. Elvia mener at alternativ 2 er den beste tilnærmingen.

Vi støtter for øvrig forslaget i alternativ 2 om å tydeliggjøre at motorferdselsloven ikke gjelder i Marka, jf, lovens første ledd.

§ 14 Tiltak kommunen kan gi tillatelse til

For de fleste tiltak fremstår ny § 14 som en forenklet, tydeligere og bedre bestemmelse. Lagt til grunn at nettanlegg normalt ikke etableres etter arealplaner og i liten grad er tema i kommuneplanens arealdel blir konsekvensen at nettanlegg må behandles som dispensasjon etter § 15. Vi erfarer at søknader om fornying 1:1, normalt får tillatelse i tråd med søknaden, Elvia mener at det taler for at fornying av nettanlegg skulle kunne behandles etter § 14.

Lagt til grunn at strøm er en nødvendig infrastruktur fremstår det uforholdsmessig at kommunen kan gi tillatelse etter § 14 til landbruksbygninger og spredt boligbebyggelse, men at tiltak som for eksempel jordkabel som skal forsyne den samme bygning er et tiltak som må ha dispensasjon etter § 15. Denne uforholdsmessige skjevhet kan rettes opp ved mindre infrastrukturanlegg (stikkledninger, koblingsskap) til godkjent bebyggelse blir tatt inn som unntak i § 5, andre ledd. Vi ønsker at departementet vurderer dette. Erfaring viser at vedtak etter § 15 innebærer lang saksbehandlingstid, dette har negative konsekvenser både for nettselskapet og kundene som skal ha strøm.

§ 15 Dispensasjon

For å sikre at lovens formål blir ivaretatt mener vi det er hensiktsmessig at nye større nettanlegg som luftledninger og netstasjoner behandles og vurderes etter § 15, dispensasjon. Det samme gjelder vesentlige endringer av eksisterende anlegg, for eksempel når luftledninger legges om til jordkabelanlegg.

Dersom det er spørsmål eller behov for avklaringer til Elvia sin høringsuttalelse kan undertegnede kontaktes på e-post: oddmund.arntsberg@elvia.no , eller på telefon +47 93826637.

Elvia AS
Med vennlig hilsen

Oddmund Arntsberg
Seniorrådgiver